

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-02-13
Besvaras senast
2023-03-07

Till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)

2022/23:195 Kvalitet och utveckling i socialtjänstens verksamhet

Statsrådet Camilla Waltersson Grönvall svarar skriftligt på min fråga angående enhetliga och evidensbaserade metoder i socialtjänsten att i utredningen *Framtidens socialtjänst* (SOU 2020:47), som många väntar på ska leda till en proposition, finns ett förslag ”att det ska införas ett lagreglerat krav på att verksamhet inom socialtjänsten ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet”.

Förslaget är bra, det kan vi vara överens om. Men frågan är när propositionen kommer och om det kommer att räcka med ett förtydligande i lagen? I dag finns det stora kunskapsluckor inom forskningen. Skälen till det kan vara flera, men ett skäl som lyfts av både forskare och personer som arbetar inom socialtjänsten är att det inte finns sparade uppgifter om vilka insatser som erbjudits barn, unga och familjer. Detta beror på att det inte får sparas enligt nuvarande lagstiftning. Därför kan man inte följa upp vilka insatser som gett effekt. Det är också svårt för en ung person eller en vuxen att kunna gå tillbaka senare i livet och se vilka insatser socialtjänsten erbjudit och beviljade i uppväxten. Ett annat skäl till att forskningen är begränsad inom området är att medarbetare i kommuner och regioner på grund av resursbrist har svårt att prioritera att medverka i forskningsprojekt. Det är ofta lättare att lägga pengar på det som är synligt och det som kräver insatser nu, i stället för att satsa på insatser som kanske får effekt längre fram.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har sammanställt ett antal metoder som används inom socialtjänsten i dag. SKR konstaterar att metoderna inte är ”kvalitetsgranskade eller utvärderade av SKR som därför inte rekommenderar dessa framför några andra [...]”. De konstaterar också att det ”är kommunernas ansvar att ta reda på om och när dessa metoder ska och kan användas i deras verksamhet.” Om vi inte vet att metoderna fungerar, hur kan vi då garantera att alla barn och familjer får det stöd de behöver?

Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) har också tagit fram ett antal kunskapsöversikter för att undersöka var det finns kunskapsluckor inom forskningen. Myndigheten har bland annat undersökt vilka standardiserade bedömningsmetoder som används i utredningar av barn och unga inom socialtjänsten. Resultaten tyder på att det finns lite forskning som har liten eller måttlig risk för partiskhet. SBU anser ”med tanke på att en barnavårdsutredning genomförs under speciella omständigheter och kan innebära livsomsfattande

beslut för barn och unga [...] att bristen på forskning är problematisk”. I en annan rapport lyfter SBU upp att ”det behövs mer forskning om vilken påverkan strukturerade risk- och behovsbedömningsmetoder har på valet av insatser jämfört med att inte använda metoderna”.

Det är alltså flera olika aktörer som lyfter avsaknaden av forskning.

Med anledning av detta vill jag rikta följande frågor till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall:

1. Vilka initiativ är statsrådet beredd att ta för att stärka forskningen om arbetssätt och metoder inom socialtjänstens område?
2. Vilka åtgärder kommer statsrådet att vidta för att se till att enhetliga och evidensbaserade metoder implementeras i hela landet?
3. När kommer ett förslag om ny socialtjänstlag att överlämnas till riksdagen?
4. Tänker statsrådet verka för bättre möjligheter att spara individdata inom socialtjänsten i syfte att underlätta forskning på effekter av till exempel tidiga insatser?
5. Anser statsrådet att den befintliga uppdelningen mellan två olika myndigheter, Socialstyrelsen och Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFOF), är ändamålsenlig vad gäller kvalitet och utveckling i socialtjänstens verksamhet och om så inte är fallet, har statsrådet för avsikt att ta initiativ till någon förändring?

.....

Martina Johansson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren